

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 7. juna 2018. godine
Br. ref.: RK 1251/18

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI100/17

Podnosilac

Miftar Gashi

Ocena ustavnosti
odluke Rev. br. 352/2016 Vrhovnog suda Kosova
od 16. marta 2017. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Miftar Gashi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Artan Qerkini, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 352/2016 Vrhovnog suda od 16. marta 2017. godine, kojom je odbijena, kao neosnovana, revizija koju je izjavio protiv presude Ac. br. 3152/2014 Apelacionog suda u Prištini od 5. septembra 2016. godine.
3. Osporena presuda je uručena podnosiocu zahteva 19. aprila 2017. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene presude Vrhovnog suda, kojom su navodno povređena prava i slobode garantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 47. i 48. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 18. avgusta 2017. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 18. avgusta 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
8. Dana 23. avgusta 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 17. maja 2018. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 12. novembra 2008. godine, Disciplinska komisija Glavnog centra za porodičnu medicinu u opštini Uroševac je (u daljem tekstu: Disciplinska komisija) izrekla (odluka br. 226) podnosiocu zahteva disciplinsku meru 'degradacija na položaju', zbog osnovane sumnje da je proneverio 'deo opreme' na svom radnom mestu kao 'zubni tehničar'.
11. Dana 9. decembra 2008. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Komisiji za žalbe u opštini Uroševac (u daljem tekstu: Komisija za žalbe) protiv gore navedene odluke o 'degradaciji na položaju'.

12. Dana 26. decembra 2008. godine, Komisija za žalbe je (odluka 02 br. 244) odbila gore navedenu žalbu podnosioca zahteva i potvrdila osporenu odluku disciplinske komisije.
13. Dana 15. januara 2009. godine, podnosilac zahteva je obavestio Komisiju za žalbe da nije voljan da potpiše novi ugovor o radu za novo radno mesto u službi vozila hitne pomoći i servisiranja.
14. Dana 26. januara 2009. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Kosova (u daljem tekstu: NNO) protiv odluke Komisije za žalbe.
15. Dana 29. januara 2009. godine, direktor GCPM-a je (obaveštenje br. 39/dos) obavestio podnosioca zahteva da, pošto je odbio da potpiše ugovor o radu za obavljanje 'radnih zadataka u službi vozila hitne pomoći i servisiranja', to treba da se shvati da se odrekao radnog odnosa i da će od 1. februara 2009. godine biti uklonjen sa platnog spiska.
16. Dana 17. marta 2009. godine, NNO je (odluka A 02 (75) 2009) odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio odluku Komisije za žalbe.
17. Dana 13. marta 2009. godine, podnosilac zahteva je uložio novu žalbu NNO-u protiv gore navedenog obaveštenja (obaveštenje br. 39/dos direktora GCPM-a), tražeći da se obaveštenje proglasi 'neosnovano i nezakonito'.
18. Dana 25. marta 2009. godine, NNO je (odluka A. br. 02/(47)09) delimično usvojio žalbu podnosioca zahteva i poništio obaveštenje direktora GCPM-a. NNO je dalje naložio GCPM-u da u roku od 30 dana pokrene disciplinski postupak protiv podnosioca zahteva u skladu sa zakonskim pravilima o disciplinskom postupku.
19. Dana 16. aprila 2009. godine, Disciplinska komisija je (odluka br. 61) izrekla podnosiocu zahteva disciplinsku meru "*prestanak radnog odnos (...) od 17.04.2009. godine*", jer je "*prekršio Kodeks ponašanja javnih službenika predviđen u Aneksu Uredbe UNMIK-a br. 2001/36 zbog zanemarivanja dužnosti, neispunjenja razumnih smernica datih od strane rukovodioca ili organa nadležnog za zapošljavanje, kao i neodobrenog odsustvovanja sa rada.*"
20. Dana 14. maja 2009. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Komisiji za žalbe, tražeći preinačenje odluke o izricanju disciplinske mere ili poništenje navedene odluke i da vrati slučaj na preispitivanje.
21. Dana 2. juna 2009. godine, Komisija za žalbe je (odluka 02. br. 2-7-4781) odbila, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdila odluku Disciplinske komisije.
22. Dana 26. juna 2009. godine, podnosilac zahteva je ponovo uložio žalbu NNO-u, kojom je tražio da se gore navedena odluka odbije, kao neosnovana.

23. Dana 14. decembra 2009. godine, NNO je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio odluku Komisije za žalbe.
24. Dana 24. decembra 2009. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbeni zahtev ondašnjem Opštinskom sudu u Uroševcu, kojim je tražio da se ukinu gore navedena odluka disciplinske komisije, Komisije za žalbe i NNO-a. Podnosilac zahteva je tražio i da se vrati na radno mesto 'zubni tehničar' u Stomatološkoj službi GCPM-a u Uroševcu.
25. Dana 2. juna 2014. godine, sadašnji Osnovni sud u Uroševcu je (presuda C. br. 270/10) odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva.
26. Dana 16. avgusta 2014. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu, navodeći netačnu i nepotpunu ocenu činjeničnog stanja, bitne povrede procesnog prava i pogrešnu primenu materijalnog zakona. Međutim, podnosilac zahteva nije izneo nikakve navode u vezi sa njegovim pravima garantovanim članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a o saslušanju svedoka i prava na pristup sudu.
27. Dana 5. septembra 2016. godine, Apelacioni sud je (presuda Ac. br. 3152/2014) odbio žalbu podnosioca zahteva, kao neosnovanu, i potvrdio osporenu presudu Osnovnog suda.
28. Dana 31. oktobra 2016. godine, podnosilac zahteva je podneo Vrhovnom sudu zahtev za reviziju presuda nižestepenih sudova. Podnosilac zahteva je uglavnom ponovio svoje navode o netačnoj i nepotpunoj oceni činjeničnog stanja, bitnim povredama procesnog prava i pogrešnoj primeni materijalnog prava. Međutim, podnosilac zahteva nije pokrenuo tvrdnje u vezi sa njegovim pravima koja su garantovana u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a o saslušanju svedoka i pravu na pristup sudu.
29. Dana 16. marta 2017. godine, Vrhovni sud je (presuda Rev. br. 352/2016), odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva.

Navodi podnosioca

30. Što se tiče njegovog prava da se saslušaju i ispituju svedoci, podnosilac zahteva tvrdi *"povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje"*, jer *"kada je sudija zamena u predmetu (...) nije saslušao ponovo svedoke koji su u početku saslušani od strane sudije koji je menjan"*. Pored toga, *"sudija na prvom stepenu nije saslušao dvojicu svedoka uopšte, a o čijem saslušanju je sam doneo odluku."*
31. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi da je *"princip direktnosti i princip oraliteta (usmenog razmatranja)"* povređen.
32. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da mu je pravo na pristup sudu povređeno, jer redovni sudovi nisu poštovali sudsku praksu ESLJP-a, koji utvrđuje da *"mogućnost jednog lica da ostvari pravo koje navodi da ne zavisi samo od činjenice da li je njegovo pravo izričito predviđeno nacionalnim zakonom ili i*

postojanjem proceduralnih smetnji koje ometaju ili ograničavaju mogućnosti da njegove navode predstavi sudu.” (*Fayed protiv Ujedinjenog kraljevstva*).

33. Podnosilac zahteva dalje insistira da “u sudskom postupku koji ne daje jednake mogućnosti strankama da izraze i da zaštite njihove navode, otvoreno izlazi van granica redovnog postupka u smislu člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP-a, teško ugrožavajući princip kontradiktornosti. Svaki dokaz koji je predstavljen od strane stranke koja navodi da dokaz o kojem je reč proizvodi pravni efekat, mora da podlegne razmatranju prema principu kontradiktornosti, dajući mogućnosti drugoj stranci da izrazi njene navode, jer ona ne može arbitrarno da bude lišena ovog prava.”
34. Konačno, podnosilac zahteva traži da Sud utvrdi povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a i proglasi ništavnom presudu Vrhovnog suda.

Prihvatljivost zahteva

35. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane u Ustavu, utvrđene u Zakonu i dalje navedene u Poslovniku.
36. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

37. Sud se poziva i na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

Član 49

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.”

38. U tom smislu, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da je iscrpeo pravna sredstva i da je podneo zahtev u zakonskom propisanom roku od 4 (četiri) meseca.
39. Međutim, Sud se dalje poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

40. Sud u nastavku uzima u obzir pravilo 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(...)

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

41. Sud mora da utvrdi da li je podnosilac zahteva potkrepio svoje ustavne tvrdnje, kao što je propisano u članu 48. Zakona i dalje navedeno u pravilu 36 (1) (b) i (2) (d) Poslovnika.
42. Na samom početku, Sud se poziva na član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, koji propisuje:

"Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava."
43. Sud se poziva na tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje i na pristup sudu, jer *"sudija na prvom stepenu nije saslušao dvojicu svedoka uopšte"* i nije *"dao jednake mogućnosti strankama."*
44. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pokrenuo pred redovnih sudovima, ni izričito, a ni implicitno, tvrdnju o ne preispitivanju svedoka i navodnoj povredi njegovog prava pristupa sudu. Te tvrdnje i navodi se podnose po prvi put pred Ustavnim sudom.
45. Sud smatra da u skladu sa principom subsidijarnosti, ne može oceniti ta pitanja koja nisu prethodno podignuta i rešena u redovnim postupcima (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI85/18, *Fatmir Koci*, rešenje o neprihvatljivosti, od 22. marta 2016. godine, stav 35).
46. Stoga, Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva o preispitivanju svedoka i pravu na pristup sudu neprihvatljivi.
47. S druge strane, Sud primećuje da su redovni sudovi ocenili navode podnosioca zahteva na činjenicama i primenjivom zakonu.
48. U stvari, Osnovni sud smatra da: (i) su odluke disciplinske komisije, Komisije za žalbe i NNO-a donete u skladu sa zakonskim pravilima o disciplinskom i upravnom postupku; (ii) je odbijanje podnosioca zahteva novog ugovora zasnovanog na odluci o degradaciji potvrđeno svedočenjem tri svedoka; i (iii) podnosilac zahteva je trebao da prihvati novi ugovor ili ospori taj ugovor pokretanjem zakonskih postupaka, a ne da ga direktno odbaci. Osnovni sud je zaključio da je zakonodavac u pitanjima koja se odnose na bolju organizaciju rada propisao da poslodavci mogu restrukturirati radna mesta i postaviti disciplinu na poslu kako bi ispunili 'nove realnosti'.

49. Apelacioni sud je takođe utvrdio da je prvostepeni sud pravilno primenio zakonska pravila procesnog i materijalnog prava; disciplinski postupci pred GCPM-om su utvrđeni u skladu sa zakonskim pravilima o disciplinskom postupku; podnosilac zahteva je odbio novi ugovor o radu na osnovu odluke o degradaciji; a odbijanje podnosioca zahteva za novi ugovor o radu je potvrđeno iskazom tri svedoka.
50. Vrhovni sud je dalje utvrdio da su nižestepeni sudovi pravilno utvrdili činjenično stanje; pravilno su primenili zakonska pravila procesnog i materijalnog prava; pružili su dovoljno obrazloženja da podrže svoje odluke; i disciplinski postupci pred GCPM-om su utvrđeni u skladu sa zakonskim pravilima o disciplinskom postupku.
51. Sud primećuje da su redovni sudovi razmatrali navode podnosioca zahteva i sveobuhvatno objasnili rad zakonskih pravila u vezi sa disciplinskim postupkom; odnos između poslodavca i zaposlenog, uključujući diskreciono pravo u vezi sa organizacijom rada, disciplinom i restrukturiranjem radnih mesta; i legalne mogućnosti za podnosioca zahteva da ospori novi ugovor, a ne da ga potpuno odbaci.
52. Štaviše, Sud ponavlja da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocenjivanja dokaza ili primene zakona (zakonitosti), osim i u meri u kojoj to može dovesti do povrede prava i sloboda zaštićene Ustavom (ustavnost). (Vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI118/17, *Šani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. februara 2018. godine, stav 40).
53. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao koristi od sprovođenja postupka na osnovu principa kontradiktornosti; da je bio u mogućnosti da na vreme iznese argumente i dokaze koje je smatrao relevantnim za njegov slučaj u različitim fazama tih postupaka; njemu je data mogućnost da efikasno ospori argumente i dokaze koje je podnela tužena strana; i da su sve argumente, koje je blagovremeno podneo kao relevantne za rešavanje njegovog slučaja, saslušali i razmatrali redovni sudovi; da su činjenični i pravni razlozi protiv osporenih odluka detaljno ispitani; i da su, prema okolnostima slučaja, postupci, gledao u celini, bili pravični (vidi: slučaj ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29).
54. U tom smislu, Sud primećuje da je Vrhovni sud ocenio “*navode tužioca naglašene u reviziji da su pobijena presuda [Apelacionog suda] i ona prvostepenog suda donošene pogrešnom primenom materijalnog prava (član 214 stav 1 tačka (c) ZPP)*”. Vrhovni sud je utvrdio da su “*sudovi pravično primenili materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, zato što članom 30. 1 Administrativnog uputstva br. 2003/ 2 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/ 36 o Civilnoj službi Kosova su predviđene povrede ponašanja, kazne i disciplinski postupci, dok delovanja tužioca su bila shodno navedenom članu i primeni zakonskih postupaka.*”
55. Sud ponavlja da član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, kao i član 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP-a ne garantuju nikome

povoljan ishod u toku sudskog postupka, niti Sudu da ispituje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova, gde često jedna od strana dobije, a druga gubi (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI142/15, *Habib Makiqi*, rešenje o neprihvatljivosti, 1. novembar 2016. godine, stav 43).

56. S tim u vezi, kako bi se izbegli nesporazumi kod podnosilaca zahteva, Sud ponavlja da „pravičnost“, koja se zahteva članom 31. Ustava, nije „suštinska“ (koncept koji je delomično zakonski, delomično etički, i može primeniti samo sudeći sudija), već „proceduralna“ pravičnost. Taj koncept se praktično pretvara u kontradiktorne postupke u kojima strane podnose podneske i postavljaju u ravnopravan položaj pred sudom (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI42/16, *Valdet Sutaj*, rešenje o neprihvatljivosti, 7. novembar 2016. godine, stav 41; Vidi, takođe: slučaj ESLjP-a, *Star Cate - Epilekta Gevmata i drugi protiv Grčke*, predstavka br. 54111/07, odluka od 6. jula 2010. godine).
57. Sud smatra da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja; međutim, ta činjenica ne može da mu posluži kao osnov da pokrene argumentovan zahtev o povredi prava i sloboda garantovana Ustavom i EKLjP-om (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI125/11, *Shaban Gojnovci*, rešenje o neprihvatljivosti, 28. maj 2012. godine, stav 28).
58. Dakle, Sud takođe smatra da je podnosilac zahteva samo nabrojao i uopšteno opisao sadržaj ustavnih odredaba, bez preciznog potkrepljivanja njihovih povreda kao što je propisano u članu 48. Zakona i dalje navedeno u pravilu 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika.
59. Stoga, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnoj osnovi i neprihvatljiv je, kao što je propisano u članu 113.7 Ustava, utvrđeno u članu 48. Zakona i kao što je dalje navedeno u pravilu 36 (2) (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (d) i 56 (2) Poslovnika, 17. maja 2018. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

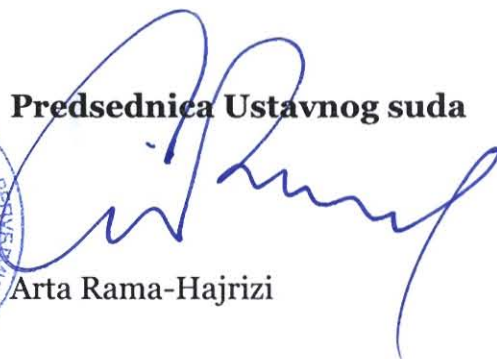
Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi